

Прилог 2.1 Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Саобраћајног факултета

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ - САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ Комисија за обезбеђење квалитета Саобраћајног факултета - ПРЕДЛОГ

У Београду, јул 2019.

СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

А) СТАНДАРДИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА омогућавају остваривање мисије и циљева Саобраћајног факултета (у даљем тексту Факултет), дефинисане Стратегијом обезбеђења квалитета. Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада Факултета у следећим областима:

1. Стратегија обезбеђења квалитета

- Константан процес унапређења квалитета програма Факултета;
- Дефинисање мера за обезбеђење квалитета, као и спровођење активности у складу са тим мерама;
- Основу обезбеђења квалитета чине наставници, сарадници, студенти, стручни органи, катедре, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета система високог образовања и научноистраживачког рада и Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету (у даљем тексту скраћено *комисије за квалитет*) и други органи, њихова права и обавезе у том поступку;

2. Начини и поступци за обезбеђење квалитета

Провера и дефинисање начина и поступака за обезбеђење квалитета за сваку област за коју се обезбеђење квалитета захтева Правилником у коме се уређује процедура коју субјекат за обезбеђења квалитета спроводи.

3. Систем (организациона структура) обезбеђења квалитета

- Факултет непрекидно и систематски ради на унапређењу студијских програма, изградњи организационе културе квалитета, повезивању образовне, научноистраживачке и стручне делатности;
- Наставници, сарадници, студенти, стручни органи, катедре, Комисија за обезбеђење квалитета и други органи и субјекти квалитета су активно укључени и учествују у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета;
- Учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета.

4. Квалитет студијског програма

- Праћење и провера да ли структура студијских програма садржи елементе утврђене законом, а који се исказују стандардима, као и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Факултета.
- Провера да ли је обим свих врста студија изражен у ЕСПБ бодовима и да ли су правилно димензионисане у погледу укупног броја бодова за сваки студијски програм
- Дефинисање сврхе и улоге студијских програма у образовном систему, са јасно назначеним циљевима и њихово усклађивање са циљевима Факултета
- Компетенције студената који завршавају студијски програм са описом квалификација који произилази из тог студијског програма.
- Обезбеђење курикулума за предмете који чине студијски програм као и праћење правилне заступљености предмета у студијском програму на академско-општеобразовне, теоријско-методолошке, научно-стручне и стручно-апликативне предмете;
- Осавремењавање и усклађивање студијског програма са светским трендовима у области струке, научних достигнућа и њихове примене у саобраћајним и транспортним системима и настави;
- Сродност студијских програма са студијским програмима одговарајућих факултета у Европи и свету.

5. Квалитет наставног процеса

- Интерактивност наставе која укључује праксу у процесу наставе, као и практичне проблеме који се у пракси јављају из области којима се Факултет бави;
- Доношење и поштовање планова рада по предметима;
- Планови рада се благовремено израђују и познати су свим заинтересованим студентима пре почетка семестра;
- Праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у ситуацијама када квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

6. Квалитет научноистраживачког и стручног рада

- Непрекидно и систематско подстицање, обезбеђење услова, праћење и провера резултата научноистраживачког и стручног рада;
- Имплементација резултата научноистраживачког и стручног рада у наставни процес;
- Непрекидан рад на припреми и на реализацији научноистраживачких и стручних програма, конференција као и научних програма (националних и међународних);
- Обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника се прати и усклађује са стратегијом Факултета, националним и европским циљевима, као и стандардима високог образовања.
- Обављање издавачке делатности.

7. Квалитет наставника и сарадника

- Пажљиво планирање и избор наставника и сарадника на основу јавног поступка;
- Стварање услова за перманентно образовање и усавршавање и развој наставника и сарадника;
- У процесу спровођења избора и унапређења наставно-научног кадра, поред научноистраживачког рада кандидата вреднују се и остварене везе наставног процеса са радом на научноистраживачким и привредним пројектима.
- Провера квалитета рада наставника и сарадника у настави.

8. Квалитет студената

- Селекција студената на унапред прописан и јаван начин;
- Оцењивање студената током рада у настави;
- Перманентно праћење и проверавање резултата оцењивања и пролазности студената и предузимање одговарајућих мера у случају потребе;
- Студенти се унапред упознају са обавезом праћења наставе, начином оцењивања помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура који се повремено анализирају и унапређују;
- Студентима се омогућава одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом.

9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

- Доношење и спровођење прописа за обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

10. Квалитет управљања и пословођења Факултетом и квалитет ненаставне подршке

- Утврђивање надлежности и одговорности органа управљања и органа пословођења;
- Утврђивање надлежности и одговорности јединица за ненаставну подршку;
- Перманентно праћење и провера квалитета рада органа управљања и пословођења и јединица за ненаставну подршку кроз транспарентне процедуре.

11. Квалитет простора и опреме

- Обезбеђивање и унапређење адекватног обима и структуре простора и опреме;
- Просторни капацитети и опрема на Факултету се константно прате и усклађују са потребама наставног процеса и бројем студената;
- Свим запосленим и студентима свих нивоа студија обезбеђује се приступ различитим врстама информација у електронском облику и савременим информационим технологијама којима Факултет располаже, у циљу унапређења научно-образовног процеса;
- Факултет поседује просторије опремљене савременим техничким уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга Рачунског центра.

12. Квалитет финансирања

- Обезбеђивање и унапређење континуираног финансирања;
- Квалитетно финансијско планирање;
- Транспарентност у употреби финансијских средстава;
- Обезбеђивање дугорочне финансијске стабилности.

13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

- Студентске организације и студентски представници у телима Факултета;
- Студенти активно учествују у комисијама за квалитет Факултета и дају своје мишљење о свим елементима којима се обезбеђује квалитет Факултета;
- Анкетирање студената о стандардима квалитета Факултета.

14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

- Континуирано и систематско прикупљање информација о обезбеђењу квалитета;

- Периодична провера у свим областима обезбеђења квалитета;
- Обезбеђује се спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета;
- Обезбеђују се услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање и обраду свих података релевантних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.
- Периодично се спроводи поступак самовредновања и врши се провера процеса спровођења утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и постигнут ниво стандарда квалитета.

15. Квалитет докторских студија

- Унапређење научноистраживачког рада и непрекидно осавремењавање студијских програма докторских студија, редовно праћење и проверу постигнутих циљева, постизање научних резултата студената докторских студија;
- Непрекидна провера спремности за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки рад.

Б) ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА омогућавају да се испуне Стандарди за обезбеђење квалитета који гарантују минималан ниво квалитета рада Факултета.

1. Стратегија обезбеђења квалитета

- На основу члана 62. Статута Универзитета у Београду – Саобраћајног факултета, Наставно-научно веће Факултета именује Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета система високог образовања и научноистраживачког рада и Комисију за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету
- Комисије су задужене да израђују предлог Стратегије за обезбеђење квалитета на Факултету

2. Систем (организациона структура) обезбеђења квалитета

- На основу члана 25. Закона о високом образовању и члана 62. Статута Саобраћајног факултета, Факултет формира Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета система високог образовања и научноистраживачког рада и Комисију за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету.
- Комисија за обезбеђење квалитета ради по Правилнику о самовредновању који доноси Наставно-научно веће Факултета.

3. Квалитет студијског програма.

- Квалитет студијских програма се обезбеђује поштовањем Закона о високом образовању којим је утврђен садржај студијског програма и поштовањем Стандарда за акредитацију студијских програма које је донео Национални савет за високо образовање и којима је утврђена структура студијских програма;
- Факултет обезбеђује квалитет студијских програма праћењем и провером њихових циљева, садржаја и структуре, као и кроз осавремењивање садржаја студијских програма и њихову упоредивост са курикулумима студијских програма одговарајућих страних високошколских установа;
- Редовним праћењем показатеља квалитета студијских програма (процент дипломираних студената у односу на број уписаних, просечно трајање студија, стопа одустајања студената од даљег студирања, број студената који су уписали школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове, идр.).

- Праћењем задовољства послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца на Факултету
- Факултет обезбеђује учешће студената у оцењивању квалитета студијских програма.

4. Квалитет наставног процеса

- Процес обезбеђења квалитета наставног процеса на Факултету обухвата три основна корака: дефинисање постојећег стања наставног процеса (путем израде, попуњавања и обраде упитника за наставнике и студенте, прегледа планова праксе и др.), дефинисање жељеног стања (израдом и спровођењем планова промена, обезбеђивањем услова за промене, обезбеђивањем ресурса и обуком наставника и сарадника) и транзиције од постојећег стања ка жељеном стању (израдом предлога стандарда наставног процеса, дискусијом стандарда и њиховим усвајањем, применом стандарда у настави и контролом примене стандарда и корекције);
- Факултет има Правилнике о студијама (основним, мастер и докторским студијама, о завршном раду, о мастер раду, и др.) које доноси Наставно-научно веће Факултета. У поменутих правилницима о наставној делатности прецизирају се сви параметри који су неопходни за обезбеђивање стандарда квалитета наставног процеса;
- Посебан вид провере квалитета наставног процеса обезбеђује се анкетањем студената, које се изводи према Правилнику о студентском вредновању педагошког рада наставника и наставног процеса.
- Факултет обезбеђује и усваја Календара активности за основне академске студије, као и мастер и докторске студије у школској години

5. Квалитет научноистраживачког и стручног рада

- Наставно-научно веће Факултета ће донети Правилник о научноистраживачкој и стручној делатности. У Правилнику о научноистраживачкој и стручној делатности прецизираће се сви параметри који су неопходни за обезбеђивање стандарда квалитета научноистраживачког и стручног рада.
- Редовно праћење показатеља научноистраживачког рада (награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду, однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на Факултету, однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на Факултету, Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе, и др.).
- Прати се и допуњава листа листа опреме у власништву Факултета, која се користи за научноистраживачки рад.
- Редовно се прати и врши преглед пројеката у претходном периоду.
- Факултет прати листу домаћих и међународних научних конференција, научно-стручних скупова и скупова иновације знања у чијем организовању је учествовао Факултет.
- Редовно допуњује списак објављених монографија, уџбеника и других публикација, посебно списак SCI-индексираних радова наставника и сарадника.
- Факултет води евиденцију научноистраживачких пројеката које финансира Министарство, чији су руководиоци наставници стално запослени на Факултету, као и евиденцију наставника и сарадника запослених и ангажованих на Факултету, учесника у пројектима које финансира Министарство (основни подаци пројекта).

6. Квалитет наставника и сарадника

- Примена Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду;

- Систематско праћење и подстицање научне, истраживачке и педагошке активности наставника и сарадника;
- Обезбеђивање учешћа наставницима и сарадницима на научним и стручним скуповима;
- Вредновање, при избору наставника и сарадника, повезаности њиховог рада у образовању са радом на пројектима у другим областима;
- Спровођење дугорочне политике квалитетне селекције младих кадрова и њиховог напретка и усавршавања и награђивања;
- Преглед броја наставника по звањима и статус наставника (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору), као и број запослених наставника у односу на укупни број студената;
- Факултет обезбеђује редовно вредновање наставника и сарадника од стране студената.

6. Квалитет студената

- Обезбеђивањем потенцијалним, као и већ уписаним студентима, свих релевантних информација и података везаних за њихове студије;
- Поштовањем законских критеријума у вредновању резултата постигнутих у претходном школовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, при селекцији студената за упис на Факултет;
- Оцењивањем студената по унапред објављеним критеријумима, правилима и процедурама;
- Систематичним праћењем и проверавањем оцена студената по предметима и исправљањем евентуалних неправилности;
- Усклађивањем метода оцењивања студената и знања која студенти усвајају током наставног процеса са циљевима, садржајима и обимом студијског програма;
- Систематичним праћењем и проверавањем пролазности студената по предметима, програмима и годинама и исправљањем евентуалних неправилности;
- Обезбеђивањем коректног и професионалног понашања наставника према студентима током оцењивања и током свих контаката наставника са студентима;
- Факултет поштује одредбе Правилника о упису студената на студије првог степена Универзитета у Београду;
- Поштовање Правилника о условима, начину и поступку уписа на други и трећи степен академских студија:
- Обезбеђење да наставници и сарадници поштују Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту;
- Спровођење анкете студената о процени услова и организације студијских програма и објективности оцењивања;
- Поштовање одредаба Правилника о основним академским и мастер академским студијама
- Редовно праћење пролазности студената први пут уписаних на предмете у школској години (за генерације уписане од почетка наставе по Закону о високом образовању);
- Редовно обезбеђење Информатора Саобраћајног факултета који је јавно доступан са свим ажурираним и актуелним информацијама;
- Доношење и поштовање Правилника о мобилности студената и преношењу ЕСПБ бодова;
- Поштовање Правилника докторских академских студија: студијски програм "Саобраћај"

7. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

- Покривеност сваког предмета уџбеницима и другим училима, који су унапред познати и објављени;
- Опремљеност библиотеке потребним бројем библиотечких јединица и читаоницом са адекватним условима за оптимално коришћење библиотечког фонда;
- Библиотека и читаоница смештени у адекватном простору у коме се свим корисницима библиотечког фонда пружају најбољи услови за рад - библиотечки фонд доступан корисницима најмање 12 часова дневно;
- Систематично праћење, оцењивање и унапређење структуре и обима библиотечког фонда;
- Неопходни информатички ресурсима за савлађивање градива, потребан бројем рачунара и друге информатичке опреме одговарајућег квалитета и приступом интернету;
- Број запослених у библиотеци и квалификациона структура усклађена са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга;
- Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници, која се континуирано прати, оцењује и унапређује;
- Стално информисање студената о начину рада библиотеке и могућностима факултетских информатичких ресурса.
- Правилници о уџбеницима и издавачкој делатности које доноси Наставно-научно веће Факултета и у коме су прецизирани параметри који доприносе обезбеђивању стандарда квалитета уџбеника.
- Поштовање Правилника и Пословника о раду библиотеке Саобраћајног факултета
- Поштовање Плана публикација наслова у наредној години.

8. Квалитет управљања и пословођења Факултетом и квалитет ненаставне подршке

- Статутом Факултета дефинисани су орган управљања и орган пословођења, њихове надлежности и одговорности у управљању Факултетом;
- Статутом Факултета дефинисана је структура Факултета, његове организационе јединице, њихове надлежности и одговорности,
- Рад и активности/деловање управљачког и ненаставног особља Факултета доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавности;
- Број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију;
- Обезбеђено перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану;
- Редовно спровођење анкете о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби;
- Поштовање Пословника о раду Савета Саобраћајног факултета;
- Поштовање Правилника о систематизацији радних места

9. Квалитет простора и опреме

- Поседовање просторних капацитета учионица, амфитеатара, лабораторија, кабинета и осталих просторија за квалитетно обављање делатности;
- Поседовање адекватне техничке, лабораторијске и друге специфичне опреме за квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија;
- Усклађивање опреме са потребама наставног процеса и броја студената, поседовање простора опремљеног техничким и осталим уређајима, који особљу и студентима омогућавају фотокопирање, штампање, скенирање и сл.

- Обезбеђивање свим запосленим и студентима неометан приступ информационим технологијама и различитим врстама информација у електронском облику како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.
- Редовно ажурирање листе опреме у власништву Факултета која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

10. Квалитет финансирања

- Дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса и научно-истраживачке делатности;
- Самостално планирање употребе финансијских средстава чиме се обезбеђује финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду;
- Јавност свих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава;
- Предлог финансијског плана и годишњи извештај о финансијском пословању.

11. Улога студената у самовредновању и провери Факултета

- Учешће студента у раду Комисија за квалитет;
- Утврђивање ставова и мишљења студената о Стратегији обезбеђивања квалитета и стандардима и поступцима обезбеђивања квалитета и другим документима укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Факултета;
- Спровођење анкета међу студентима ради утврђивања ставова и мишљења о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања јавним објављивањем тих анкета и њиховим укључивањем у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета.
- Пословник Студентског парламента Саобраћајног факултета

12. Систематско праћење и периодична провера квалитета

- Спровођење поступка и оцењивање квалитета и остваривање свих задатака од стране субјеката у систему обезбеђивања квалитета Факултета;
- Обезбеђивање услова и инфраструктуре за редовно и систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања;
- Обезбеђивање повратних информација о компетенцијама дипломираних студента путем редовних контаката са послодавцима и бившим студентима;
- Обезбеђивање података потребних за упоређивање са страним факултетима у погледу квалитета;
- Обављање периодичних (а најмање једном у три године) самовредновања и провера нивоа квалитета, током које се проверава утврђена стратегија и поступци за обезбеђење квалитета као и достизање стандарда квалитета.
- Са резултатима периодичне провере Факултет упознаје, наставнике, сараднике, студенте, Комисију за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа и јавност.